

LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJOS VIRŠININKAS

**ĮSAKYMAS
DĖL BENDROSIOS PATIKROS METODIKOS BPM 111950581-162:2025
„AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO LAIKO APMOKESTINIMO SISTEMOS“
PATVIRTINIMO**

2025 m. rugsėjo d. Nr. 11V- (1.2 E)
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo 19 straipsnio 9 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 364 „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymą suteikimo“ 1.1.6 papunkčiu, Matavimo priemonių patikros metodikų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2015 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 4-329 „Dėl Matavimo priemonių patikros metodikų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 24 punktu, 28.1 papunkčiu ir 31 punktu bei atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2025 m. rugsėjo 3 d. derinimo raštą Nr. 3-2771 „Dėl Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininko įsakymo „Dėl bendrosios patikros metodikos BPM 111950581-XX:2025 „Automobilių stovėjimo laiko apmokestinimo sistemos“ patvirtinimo“ projekto pakartotinio derinimo“:

1. T v i r t i n u bendrąją patikros metodiką BPM 111950581-162:2025 „Automobilių stovėjimo laiko apmokestinimo sistemos“ (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiais galios:

2.1. patikros metodiką PM 2505839-77:2000 „Parkavimo automato „ACCENT“ („Metric Group Ltd“, Anglija) patikros metodika (2001 m. pakeitimas)“, 2000 m. liepos 20 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos viršininko;

2.2. patikros metodiką PM 2563935-04:2002 „Parkavimo automatai „PRISMA“ ir „SITY 5“ („Siemens AG“, Vokietija)“, 2002 m. gegužės 13 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.3. patikros metodiką PM 2563935-03:2003 „Parkavimo sistemos „MODPARK“ („Asytec GmbH“, Vokietija)“, 2004 m. vasario 27 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.4. patikros metodiką PM 1151068-16:2004 „Parkavimo automatas MP 104 („Cale Access AB“, Švedija)“, 2004 m. lapkričio 22 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.5. patikros metodikos PM 1151068-16:2004 „Parkavimo automatas MP 104 („Cale Access AB“, Švedija)“ Pakeitimą 1, 2010 m. kovo 17 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.6. laikinąją patikros metodiką PM 120094467-02:2006 „Parkavimo automatas „STELIO“ („Parkeon“, Prancūzija)“, 2006 m. gegužės 19 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.7. patikros metodiką PM 300138495-07:2007 „Parkavimo automatas AURA (METRIC Group Ltd, Didžioji Britanija)“, 2007 m. liepos 2 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.8. patikros metodiką PM 111950581-08:2007 „Parkavimo automatas PA2-C (Hectronic GmbH, Vokietija)“, 2007 m. gruodžio 28 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.9. patikros metodikos PM 111950581-08:2007 „Parkavimo automatas PA2-C (Hectronic GmbH, Vokietija)“ Pakeitimą 1, 2008 m. vasario 25 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.10. patikros metodiką PM 111950581-09:2007 „Parkavimo automatas CITEA (Hectronic GmbH, Vokietija)“, 2007 m. gruodžio 28 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.11. patikros metodikos PM 111950581-09:2007 „Parkavimo automatas CITEA (Hectronic GmbH, Vokietija)“ Pakeitimą 1, 2008 m. vasario 25 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.12. patikros metodiką PM 120094467-16:2008 „Automobilių stovėjimo apmokestinimo sistema „AS Park“ („AS Parking“, Čekija)“, 2008 m. rugsėjo 23 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.13. patikros metodiką PM 12022395-18:2008 „Parkavimo automatas STRADA“ („Parkeon“, Prancūzija), 2008 m. lapkričio 13 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.14. patikros metodiką PM 111510685-08:2010 „Automobilių stovėjimo apmokestinimo sistema „X-Parc“ (Amano Europe N.V./S.A., Belgija)“, 2010 m. lapkričio 24 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus;

2.15. patikros metodiką PM 160430566-10:2010 „Mokėjimo automatas PSA 1256 (ATB – Automaten Technik Baumann GmbH, Vokietija)“, 2010 m. gruodžio 8 d. patvirtintą Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus

2.16. Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2012 m. rugsėjo 6 d. įsakymą Nr. V-116 „Dėl patikros metodikos PM 302250087-03:2012 patvirtinimo“;

2.17. Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininko 2020 m. rugsėjo 4 d. įsakymą Nr. 11V-178 „Dėl specialiosios patikros metodikos SPM 120229395-04:2020 „Automobilių stovėjimo apmokestinimo sistema CP-PARK V202 V2“ patvirtinimo“;

2.18. Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininko 2021 m. sausio 5 d. įsakymą Nr. 11V-2 „Dėl specialiosios patikros metodikos SPM 120229395-01:2021 „Automobilių stovėjimo apmokestinimo sistema e-Parkingas“ patvirtinimo“;

2.19. Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininko 2022 m. rugpjūčio 8 d. įsakymą Nr. 11V-162(1.2) „Dėl specialiosios patikros metodikos SPM 120229395-01:2022 „Automobilių stovėjimo laiko apmokestinimo sistema ENTRINGO ENT-PS-A“ patvirtinimo“.

3. P a v e d u Teisinės metrologijos skyriui pateikti šio įsakymo nuorašą 1 punkte nurodytos bendrosios patikros metodikos rengėjui ir paskirtosioms įstaigoms, atliekančioms automobilių stovėjimo laiko apmokestinimo sistemų patikrą.

4. N u s t a t a u, kad šis įsakymas, išskyrus 3 punktą, įsigalioja 2026 m. kovo 22 d.

Viršininkas

Vaidas Gričius

Parengė
Teisinės metrologijos skyriaus
patarėja

Alma Gaižienė

PATVIRTINTA
Lietuvos metrologijos inspekcijos
viršininko 2025 m. rugsėjo d.
įsakymu Nr. 11V- (1.2 E)

AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO LAIKO APMOKESTINIMO SISTEMOS

BENDROJI PATIKROS METODIKA BPM 111950581-162:2025

(pakeičia PM 2505839-77:2000, PM 2563935-04:2002, PM 2563935-03:2003,
PM 1151068-16:2004, LPM 120094467-02:2006, PM 300138495-07:2007,
PM 111950581-08:2007, PM 111950581-09:2007, PM 120094467-16:2008
PM 120229395-18:2008, PM 111510685-08:2010, PM 160430566-10:2010,
PM 302250087-03:2012, SPM 120229395-04:2020, SPM 120229395-01:2021,
SPM 120229395-01:2022)

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų ministerijos
2025 m. rugsėjo 3 d. raštu Nr. 3-2771

Parengė
Kauno technologijos universiteto
EEF Metrologijos instituto
mokslo darbuotojas

(įgalioto darbuotojo pareigos)

(parašas)

dr. Benas Gabrielis Urbonavičius
(vardas, pavardė)

2025-

Įvertino
Lietuvos metrologijos inspekcijos
Teisinės metrologijos skyriaus
vedėja

(įgalioto darbuotojo pareigos)

(parašas)

dr. Lilijana Gaidamovičiūtė
(vardas, pavardė)

2025-

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendroji patikros metodika BPM 111950581-162:2025 „Automobilių stovėjimo laiko apmokestinimo sistemos“ (toliau – metodika) skirta įvairių tipų apmokestinimo už automobilių stovėjimą automatams ir sistemoms (toliau kartu – parkavimo sistemos) tikrinti. Šioje metodikoje numatomi metodai ir priemonės, naudojamos vykdant parkavimo sistemos pirminę, periodinę ir neeilinę patikrą (toliau kartu – patikra).

2. Metodika parengta remiantis šiais dokumentais:

2.1. tarptautinės teisinės metrologijos organizacijos (OIML) dokumentu OIML D 11: 2013 „Bendrieji reikalavimai elektroninėms matavimo priemonėms“ (anglų k. „*General requirements for electronic measuring instruments*“);

2.2. tarptautinės teisinės metrologijos organizacijos (OIML) dokumentu OIML D 31: 2019 „Bendrieji reikalavimai programinės įrangos kontroliuojamoms matavimo priemonėms“ (anglų k. „*General requirements for software controlled measuring instruments*“);

2.3. standartu LST EN 12414:2020 „Transporto priemonių stovėjimo kontrolės įranga. Bilietų automatų reikalavimai ir bandymo metodai“ (anglų k. „*Vehicle parking control equipment - Requirements and test methods for a parking terminal*“).

3. Metodikoje naudojami terminai:

3.1. **Parkavimo sistemos, neturinčios įeigos kontrolės įrenginių** – tai atvirose stovėjimo aikštelėse ar prie gatvių įdiegiami parkavimo automatai, skirti išankstiniam apmokėjimui už automobilių stovėjimą įdiegimo vietose. Šios parkavimo sistemos gali turėti kelis skirtingus apmokėjimo už stovėjimą būdus.

3.2. **Parkavimo sistemos be valstybinių numerių atpažinimo funkcijos su įeigos kontrole** – tai uždaroje stovėjimo aikštelėse diegiamos parkavimo sistemos, turinčios fizinius įeigos kontrolės užtvarus. Parkavimo sistemos naudotojų identifikacijai naudoja specialius bilietus su unikalia informacija, dažniausiai užkoduota brūkšninio kodu. Bilietas išduodamas kiekvienam naudotojui įvažiuojant į aikštelę pro užtvartą. Gali turėti nemokamo laiko funkcionalumą ir skirtingų stovėjimo trukmių apmokestinimo tarifus.

3.3. **Parkavimo sistemos su valstybinių numerių atpažinimo funkcija ir su įeigos kontrole** – tai uždaroje stovėjimo aikštelėse diegiamos parkavimo sistemos. Naudotojų identifikacijai naudoja valstybinius automobilių numerius, kurie yra nuskaitomi įvažiuojant į stovėjimo aikštelę, bei iš jos išvažiuojant. Gali turėti fizinius įeigos kontrolės užtvarus arba naudoti automatinį valstybinių numerių atpažinimą, kaip vienintelę įeigos kontrolės priemonę. Gali turėti nemokamo laiko funkcionalumą ir skirtingų stovėjimo trukmių apmokestinimo tarifus.

3.4. **Stovėjimo laiko intervalas t_s** – laiko intervalas, skaičiuojamas nuo galimybės įvažiuoti į stovėjimo aikštelę pradžios momento t_p , iki pasirinkto laiko, kol automobilis yra stovėjimo aikštelėje. Intervalo pradžios momentui užfiksuoti daromas vaizdo įrašas, kuriame matomas etaloninio laikmačio ekranas ir įvažiavimo į stovėjimo aikštelę užtvartą arba informacinė švieslentė. Stovėjimo intervalo pradžia fiksuojama nuo momento, kai įvažiavimo į aikštelę užtvartą pradeda kilti arba informacinėje švieslentėje matomas užrašas, leidžiantis įvažiuoti.

3.5. **Neapmokestinamo stovėjimo laiko intervalas Δ_{NL}** – laiko intervalas, kuris pradedamas skaičiuoti nuo t_p ir yra neapmokestinamas. Nemokamo stovėjimo intervalas gali būti individualiai pritaikomas, atsižvelgiant į parkavimo sistemos konfigūraciją.

3.6. **Papildomas neapmokestinamo stovėjimo laiko intervalas Δ_{NPL1} arba Δ_{NPL2}** – skirti laiko rezervui po kiekvieno (ne)apmokestinamo laiko intervalo, per kurį mokestis už kitą apmokestinamą intervalą neskaičiuojamas. Δ_{NPL1} – taikomas po nemokamo stovėjimo laiko intervalo, jo trukmė priklauso nuo parkavimo sistemos konfigūracijos ir gali būti lygi nuliui. Δ_{NPL2} – konfigūruojamas skirtingos trukmės intervalas, taikomas po apmokestinamo stovėjimo intervalo. Šie intervalai skirti tam, kad naudotojas spėtų atlikti mokėjimą ir būtų apmokestintas tik už faktinį apmokestinamą stovėjimo laiką.

3.7. **Apmokestinamo laiko intervalas** Δ_i – apmokestinamas stovėjimo laikas, sudaromas iš n apmokestinamų intervalų Δ_i . Pvz., po pirmojo apmokestinamo intervalo Δ_1 pradedamas skaičiuoti intervalas Δ_{NPL2} , kuriam praėjus naudotojas apmokestinamas už $2\Delta_1$. Tokiu būdu nustatomas visas apmokestinamas stovėjimo laikas. Apmokestinamo intervalo Δ_i trukmė priklauso nuo parkavimo sistemos konfigūracijos.

3.8. **Išvažiavimo iš stovėjimo aikštelės laiko intervalas** Δ_{PL} – laikas, per kurį naudotojas gali išvažiuoti iš stovėjimo aikštelės po sėkmingo apmokėjimo, nemokant papildomai. Šis laikas taikomas, kai parkavimo sistemos kasos yra toliau nuo išvažiavimo užtvarų.

3.9. **Terminalas** yra naudotojui skirtas įrenginys, išduodantis bilietą, kuriame fiksuojamas įvažiavimo/išvažiavimo laikas. **Bilietas** naudojamas stovėjimo trukmei ir mokesčiui apskaičiuoti, bet pats savaime nėra mokėjimo patvirtinimas. Jei terminalas, be bilietų išdavimo ar skaitymo funkcijos, taip pat priima mokėjimus už parkavimą ir išduoda mokėjimą patvirtinantį kvitą, tuomet jis vadinamas automatinė kasa arba mokėjimo terminalu.

3.10. **Kasa** – tai mokėjimo vieta arba virtuali sistema, skirta atsiskaitymams už parkavimą ir finansinei apskaitai tvarkyti. Automatinėje kasoje įrenginys išduoda **kvitą**, patvirtinantį mokėjimą. Rankinio aptarnavimo kasa, kurioje kvitą išduoda operatorius, vadinama **operatoriaus kasa**.

3.11. **Naudotojui skirtas ekranas** yra terminale arba automatinėje kasoje integruotas ekranas, skirtas vizualiai komunikuoti su vairuotoju. Jame gali būti pateikiama informacija apie stovėjimo kainas, laisvas vietas, mokėjimo instrukcijas, pranešimus ir kita susijusi informacija.

4. Patikrai pateikiamas parkavimo sistemos tipo patvirtinimo pažymėjimas, techninis aprašas ir/arba eksploatavimo dokumentacija (toliau kartu – gamintojo techninė dokumentacija), periodinės arba neeilinės patikros atveju – paskutinės patikros sertifikatas (kopija) ir parkavimo sistemos konfigūracijos parametrai: Δ_{NL} , Δ_{NPL1} ir Δ_{NPL2} , Δ_i , Δ_{PL} , prieiga prie parkavimo sistemos techninių sistemų (prisijungimas prie valdymo serverio), jeigu to prašo paskirtosios įstaigos atstovas.

II SKYRIUS TIKRINAMI METROLOGINIAI PARAMETRAI IR JŲ VERTĖS

5. Patikros metu tikrinami metrologiniai parametrai ir jų vertės nurodytos metodikos 1 lentelėje.

1 lentelė. Patikros metu tikrinami metrologiniai parametrai ir jų vertės

Parametro pavadinimas	Parametro vertė ¹	Leidžiamas parametro nuokrypis ¹
Absoliutaus laiko paklaida	168 val.	± 20 s

¹ – jeigu parkavimo sistemos tipo patvirtinimo pažymėjime numatyta kitaip, taikoma jame numatyto absoliutaus laiko vertė ir leidžiamasis parametro nuokrypis.

III SKYRIUS PATIKROS VEIKSMAI

6. Patikros metu atliekami veiksmai nurodyti metodikos 2 lentelėje.

2 lentelė. Patikros metu atliekami veiksmai

Eil. Nr.	Veiksmo pavadinimas	Metodikos punkto numeris	Patikra
1.	Regimoji kontrolė	13	Taip
2.	Išbandymas	14	Taip
3.	Absoliutaus laiko paklaidos įvertinimas	15	Taip

6.1. Parkavimo sistemos terminalas(-ai) ir automatinė kasa(-os) privalo turėti identifikavimo numerius. Jei šios parkavimo sistemos sudedamosios dalys neturi gamyklinio numerio, tai pirminės patikros metu jiems individualiai suteikiami sąlyginiai identifikavimo numeriai Lietuvos

Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintose Matavimo priemonių teisinio metrologinio reglamentavimo taisyklėse nustatyta tvarka.

6.2. Esant teigiamiems pirminės patikros rezultatams, atskiros parkavimo sistemos sudedamosios dalys plombuojamos, jeigu nurodyta sistemos tipo patvirtinimo sertifikate.

IV SKYRIUS PATIKROS PRIEMONĖS

7. Patikros metu naudojamos etaloninės matavimo priemonės nurodytos metodikos 3 lentelėje.

3 lentelė. Etaloninės matavimo priemonės

Etaloninės matavimo priemonės pavadinimas	Etaloninės priemonės charakteristikos	
	Matavimo ribos	Paklaida
Etaloninis laikmatis	(0 ... 168) h	± 4 s

7.1. Etaloninis laikmatis turi būti kalibruotas. Etaloninių laikmačių paklaida, susidedanti iš sistemingosios paklaidos ir išplėstinės neapibrėžties pavieniams matavimams, apskaičiuota pagal jo kalibravimo duomenis, sumos, neturi viršyti metodikos 3 lentelėje nurodytos paklaidos vertės.

7.2. Gali būti naudojami įvairių tipų etaloniniai laikmačiai, jei charakteristikos tenkina 3 lentelėje nurodytus reikalavimus.

8. Patikros metu naudojamos pagalbinės matavimo priemonės nurodytos metodikos 4 lentelėje.

4 lentelė. Pagalbinės matavimo priemonės

Matavimo priemonės pavadinimas	Matavimo priemonės charakteristikos		Pastabos
	Matavimo ribos	Paklaida	
Termometras	nuo -30 iki 50 °C	0,5 °C	Aplinkos sąlygoms įvertinti
Psichrometras	nuo 30 % iki 80 %	4 %	
Laikmatis	nuo 0 iki $\geq (\Delta_{NL} + \Delta_{i+} \Delta_{NPL2})$	1 s	Stovėjimo laiko t_s matavimui parkavimo sistemos išbandymo metu

8.1. Pagalbinės matavimo priemonės turi būti kalibruotos arba joms turi būti atlikta patikra.

8.2. Patikrai naudojamas skaitmeninis fotoaparatas (gali būti integruotas mobiliajame telefone) laikmačių rodmenims fiksuoti absoliutaus laiko paklaidos įvertinimo metu ir kitos pagalbinės priemonės: automobilis, mobilaus ryšio telefonas su veikiančiu ryšiu ir/ar kompiuteris su specializuota programine įranga. Ši įranga gali būti suteikiama užsakovo.

V SKYRIUS LEIDŽIAMOS APLINKOS SĄLYGOS

9. Patikra atliekama parkavimo sistemos įdiegimo vietoje. Aplinkos sąlygos turi atitikti nurodytas gamintojo techninėje dokumentacijoje.

VI SKYRIUS DARBŲ SAUGOS REIKALAVIMAI

10. Atliekant patikrą, turi būti laikomasi saugos reikalavimų, nurodytų teisės aktų aktualiose redakcijose ir techniniuose dokumentuose:

10.1. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme;

10.2. Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1-100 „Dėl Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklių patvirtinimo“;

10.3. Darbo įrenginių naudojimo bendruosiuose nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 102 „Dėl Darbo įrenginių naudojimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo“;

10.4. Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme;

10.5. Saugos reikalavimai, nurodyti parkavimo sistemos ir naudojamų etaloninių bei pagalbinių matavimo priemonių techninėje dokumentacijoje, jeigu tokia yra.

VII SKYRIUS PASIRUOŠIMAS PATIKRAI

11. Prieš patikrą būtina:

11.1. susipažinti su parkavimo sistemos gamintojo technine dokumentacija;

11.2. susipažinti su šia metodika;

11.3. įsitikinti, kad etaloningės ir pagalbinės matavimo priemonės atitinka šios metodikos 7 ir 8 punktų reikalavimus;

11.4. įsitikinti, kad aplinkos sąlygos atitinka leidžiamas išorinio poveikio sąlygas, nurodytas metodikos 9 punkte.

12. Tikrinamoji parkavimo sistema ir etaloningės bei pagalbinės matavimo priemonės paruošiamos patikai remiantis jų technine dokumentacija, jeigu tokia yra.

12.1. Tikrinamosios parkavimo sistemos laikrodis(-džiai) turi būti nustatomi/sinchronizuojami ne mažiau kaip 24 valandos prieš patikros pradžią.

12.2. Visą patikros laikotarpį turi būti užtikrinta, kad parkavimo sistemos konfigūracija nebus keičiama. Tam gali būti naudojamas papildomas plombavimas ant mechaninių komponentų, sąsajų jungčių ir kitų parkavimo sistemos elementų. Šie veiksmai, jei taikomi, turi būti atliekami pagal gamintojo techninę dokumentaciją.

12.3. Patikros metu turi nesikeisti apmokėjimo už stovėjimą tarifas.

VIII SKYRIUS PATIKROS ATLIKIMO TVARKA

13. Regimoji kontrolė.

13.1. Parkavimo sistemos sudėtis turi atitikti sudėtį, patvirtintą jos tipo patvirtinimo sertifikate, o sistemos terminalo(-ų) ir/arba automatinės kasos(-ų) identifikaciniai numeriai atliekant periodinę arba neeilinę patikrą turi sutapti su numeriais, įrašytais paskutinės patikros sertifikate. Pirminės patikros metu arba jei parkavimo sistemos terminalas(-ai) ir/arba automatinė(-ės) kasa(-os) identifikavimo numerių neturi, jiems suteikiami sąlyginiai numeriai pagal 6.1 papunkčio reikalavimus.

13.2. Periodinės arba neeilinės patikros metu patikrinamos sistemos plombos, jei numatyta tipo patvirtinimo sertifikate. Jei plombos yra pažeistos arba jų nėra, atliekama pirminė patikra.

13.3. Jei parkavimo sistema naudoja programinę įrangą, kurios kontrolinės sumos nurodytos parkavimo sistemos tipo patvirtinimo sertifikate, programinės įrangos kontrolinė suma ir versija turi atitikti sertifikate nurodytus duomenis.

13.4. Parkavimo sistemą sudarančių įrenginių korpusai turi būti be mechaninių pažeidimų, o jų tipas, serijos numeris ir kiti informaciniai užrašai turi būti ryškūs ir lengvai įskaitomi. Įrenginių ekranuose, jei tokie yra, rodomi informaciniai užrašai turi būti aiškiai įskaitomi ir atitikti parkavimo sistemos techninėje dokumentacijoje nurodytus reikalavimus.

13.5. Jei kuri nors iš 13.1–13.4 papunkčiuose nurodytų sąlygų netenkinama, parkavimo sistema pripažįstama neatitinkančia metodikos reikalavimų.

14. Išbandymas.

14.1. Parkavimo sistemų, neturinčių įeigos kontrolės įrenginių, išbandymas.

14.1.1. Jei numatytas kvito išdavimas, išbandoma kvito išdavimo ir spausdinimo kokybė:

14.1.1.1. Parkavimo sistemos kasoje inicijuojamas mokėjimas už stovėjimą. Įdedamos monetos, įstatomi banknotai arba pasirenkamas apmokėjimo būdas banko kortele ar kita elektronine mokėjimo priemone.

14.1.1.2. Paspaudus operacijos atšaukimo mygtuką, parkavimo sistemos kasa turi grįžti į pradinį režimą ir gražinti įdėtas monetas ar banknotus. Banknotų vertė gali būti gražinta monetomis.

14.1.1.3. Iš naujo inicijuojamas mokėjimas už stovėjimą. Įdedamos monetos, įstatomi banknotai arba pasirenkamas apmokėjimo būdas bankine kortele ar kita elektronine mokėjimo priemone.

14.1.1.4. Patvirtinamas mokėjimas grynaisiais pinigais arba atliekamas mokėjimas banko kortele ar kita elektronine mokėjimo priemone.

14.1.1.5. Parkavimo sistemos kasa turi išduoti kvitą. Jame turi būti nurodyta kvito išdavimo data ir apmokėtas stovėjimo laikas. Kvite atspausdinta informacija turi būti ryški, be spausdinimo defektų. Kvite pateikta informacija turi vienareikšmiškai atspindėti stovėjimo trukmę ir mokesčių už stovėjimą. Kvite ir kasos ekrane rodomi atitinkami duomenys turi sutapti.

14.2. Parkavimo sistemų, turinčių įeigos kontrolės įrenginius, išbandymas.

14.2.1. Parkavimo sistemų be valstybinių numerių atpažinimo funkcijos užtvarų išbandymas:

14.2.1.1. Jei prie įvažiavimo užtvaro nėra automobilio, paspaudus bilieto išdavimo mygtuką terminale, įrenginys bilieto neišduoda.

14.2.1.2. Automobiliui privažiuvus prie įvažiavimo užtvaro ir paspaudus bilieto išdavimo mygtuką terminale, išduodamas bilietas. Ant bilieto turi būti atspausdintas jo išdavimo laikas ir numeris. Biliete atspausdinta informacija turi būti ryški, be spausdinimo defektų. Automatiškai atsidarius įvažiavimo užtvarui, automobiliu įvažiuojama į stovėjimo aikštelę.

14.2.1.3. Pasirengiama išvažiuoti iš stovėjimo aikštelės nepraėjus neapmokestinamo stovėjimo laiko intervalui Δ_{NL} arba, jei nemokamas stovėjimas nenumatytas, nepraėjus trumpiausiam apmokestinamo laiko intervalui Δ_i . Jei parkavimo sistema neturi automatinės kasos prie išvažiavimo užtvaro, bilietas prieš išvažiuojant turi būti perkoduotas ir, jei reikia, apmokama už stovėjimą automatinėje kasoje, esančioje atokiau nuo išvažiavimo užtvaro, arba stovėjimo aikštelės operatoriaus kasoje.

14.2.1.4. Privažiuvus prie išvažiavimo užtvaro, bilietas įdedamas į užtvaro bilietų priėmimo angą. Atsidarius išvažiavimo užtvarui, išvažiuojama iš stovėjimo aikštelės.

14.2.1.5. Jei mokėjimas/perkodavimas atliekamas automatinėje kasoje prie išvažiavimo užtvaro, užtvaras turi atsidaryti po sėkmingo apmokėjimo/perkodavimo.

14.2.1.6. 14.2.1.1–14.2.1.5 papunkčiuose nurodyti veiksmai kartojami, kad būtų išbandyti visi įvažiavimo bilietų išdavimo terminalai ir užtvarai, visos automatinės kasos, nutolusios nuo išvažiavimo užtvarų ir prie jų, stovėjimo aikštelės operatorių kasos ir išvažiavimo užtvarai.

14.2.2. Parkavimo sistemų be valstybinių numerių atpažinimo funkcijos nemokamo stovėjimo funkcinis išbandymas (netaikoma, jei nemokamo stovėjimo laiko intervalas yra trumpesnis nei 2 minutės):

14.2.2.1. Išbandymas atliekamas su atsitiktinai pasirinkta įvažiavimo ir išvažiavimo užtvarų pora bei atsitiktinai pasirinkta bilieto perkodavimo ir apmokėjimo už stovėjimą vieta (automatinė kasa, esanti atokiau nuo išvažiavimo užtvaro, automatinė kasa prie išvažiavimo užtvaro arba stovėjimo aikštelės operatoriaus kasa).

14.2.2.2. Automobiliu privažiuojama prie įvažiavimo užtvaro ir paspaudžiamas terminalo bilieto išdavimo mygtukas. Terminalas turi išduoti bilietą, kuriame būtų atspausdintas jo išdavimo laikas ir numeris. Biliete atspausdinta informacija turi būti ryški, be spausdinimo defektų. Automatiškai turi atsidaryti įvažiavimo užtvaras, tuomet įvažiuojama į stovėjimo aikštelę.

14.2.2.3. Kai automobilio stovėjimo laiko intervalas (skaičiuojant nuo bilieto išdavimo momento) atitinka nustatymo sąlygą $\Delta_{NL} < t_s < \Delta_{NL} + 0,9\Delta_{NPL1}$, bilietas perkoduojamas automatinėje kasoje, esančioje toliau nuo išvažiavimo užtvaro, arba operatoriaus kasoje, arba automatinėje kasoje prie išvažiavimo užtvaro. Mokėjimo už stovėjimą suma turi būti lygi nuliui. Jei $\Delta_{NPL1} = 0$, tuomet

bilieto perkodavimas atliekamas, kai automobilio stovėjimo laiko intervalas (skaičiuojant nuo bilieto išdavimo momento) atitinka nustatymo sąlygą

$$\Delta_{NL} - \Delta_{NPL2} < t_s \leq \Delta_{NL}.$$

14.2.2.4. Praėjus laiko intervalui Δ_{PL} po perkodavimo, privažius prie išvažiavimo užtvaro, bilietas įdedamas į užtvaro bilietų priėmimo angą. Atsidarius išvažiavimo užtvarami, išvažiuojama iš stovėjimo aikštelės.

14.2.2.5. Jei perkodavimas atliekamas automatinėje kasoje prie išvažiavimo užtvaro, užtvarams turi atsidaryti iškart po sėkmingo perkodavimo. Mokėjimo suma turi būti lygi nuliui.

14.2.3. Parkavimo sistemų be valstybinių numerių atpažinimo funkcijos, mokamo stovėjimo funkcinis išbandymas:

14.2.3.1. Išbandymas atliekamas su atsitiktinai pasirinkta įvažiavimo ir išvažiavimo užtvarami pora, su atsitiktinai pasirinkta bilieto perkodavimo ir apmokėjimo už stovėjimą vieta (automatinė kasa nutolusi nuo išvažiavimo užtvaro, automatinė kasa prie išvažiavimo užtvaro, operatoriaus kasa).

14.2.3.2. Automobiliu privažiuojama ties įvažiavimo užtvarami ir paspaudžiamas terminalo bilieto išdavimo mygtukas. Terminalas turi išduoti bilietą. Ant bilieto turi būti atspausdintas jo išdavimo laikas ir numeris. Biliete atspausdinta informacija turi būti ryški, be spausdinimo defektų. Automatiškai turi atsidaryti įvažiavimo užtvarams, tuomet įvažiuojama į stovėjimo aikštelę.

14.2.3.3. Kai automobilio stovėjimo laiko intervalas (nuo bilieto išdavimo momento) tenkins sąlygą $\Delta_1 < t_s < \Delta_1 + 0,9\Delta_{NPL2}$, atliekamas bilieto perkodavimas automatinėje kasoje, nutolusioje nuo išvažiavimo užtvaro, arba operatoriaus kasoje arba automatinėje kasoje prie išvažiavimo užtvaro.

14.2.3.4. Atliekamas mokėjimas už automobilio stovėjimą. Automatinė kasa turi išduoti kvitą, jei jo išdavimas numatytas. Kvite atspausdinta informacija turi būti ryški ir be spausdinimo defektų. Kvite pateikta informacija turi vienareikšmiškai atspindėti stovėjimo trukmę ir mokesť už ją. Mokėjimo suma turi atitikti pirmojo laiko intervalo tarifą.

14.2.3.5. Praėjus laiko tarpui Δ_{PL} po apmokėjimo, privažiuojama prie išvažiavimo užtvaro ir bilietas įdedamas į užtvaro bilietų priėmimo angą. Atsidarius išvažiavimo užtvarami, išvažiuojama iš stovėjimo aikštelės.

14.2.3.6. Jei apmokėjimas atliekamas automatinėje kasoje prie išvažiavimo užtvaro, užtvarams turi atsidaryti iškart po sėkmingo apmokėjimo. Automatinė kasa turi išduoti kvitą, jei jo išdavimas numatytas. Kvite atspausdinta informacija turi būti ryški ir be spausdinimo defektų. Kvite pateikta informacija turi vienareikšmiškai atspindėti stovėjimo trukmę ir mokesť už ją. Mokėjimo suma turi atitikti pirmojo laiko intervalo tarifą.

14.2.4. Parkavimo sistemų su valstybinių numerių atpažinimo funkcija fizinių užtvarami išbandymas (jei fiziniai užtvarami naudojami):

14.2.4.1. Automobiliu privažiuojama prie įvažiavimo užtvarami. Sistemai automatiškai atpažinus automobilio valstybinį numerį, turi atsidaryti įvažiavimo užtvarams. Jei valstybinio numerio atpažinimą inicijuoja vartotojas (telefono skambučiu, trumpąją žinute, programėle ar kitu būdu), tai atliekama pagal stovėjimo aikštelės taisykles. Tuomet įvažiuojama į stovėjimo aikštelę.

14.2.4.2. Kai stovėjimo trukmė yra trumpesnė nei Δ_{NL} arba kai nemokamas stovėjimas nėra numatytas, apmokėjus trumpiausią apmokestinamą stovėjimo trukmę, privažiuojama prie išvažiavimo užtvarami. Sistemai automatiškai atpažinus automobilio valstybinį numerį, turi atsidaryti išvažiavimo užtvarams. Jei valstybinio numerio atpažinimą inicijuoja vartotojas (telefono skambučiu, trumpąją žinute, programėle ar kt.), tai atliekama pagal stovėjimo aikštelės taisykles. Tuomet išvažiuojama iš stovėjimo aikštelės.

14.2.4.3. Veiksmai, aprašyti 14.2.4.1–14.2.4.2 papunkčiuose, kartojami siekiant išbandyti visus įvažiavimo ir išvažiavimo užtvarams.

14.2.5. Parkavimo sistemų su valstybinių numerių atpažinimo funkcija, nemokamo stovėjimo laiko funkcinis išbandymas:

14.2.5.1. Išbandymas atliekamas su atsitiktinai pasirinkta įvažiavimo ir išvažiavimo užtvarų pora.

14.2.5.2. Automobiliu privažiuojama prie įvažiavimo užtvaro. Sistemai automatiškai atpažinus automobilio valstybinį numerį, turi atsidaryti įvažiavimo užtvaras. Jei valstybinio numerio atpažinimą inicijuoja vartotojas (telefono skambučiu, trumpąja žinute, programėle ar kitu būdu), tai atliekama pagal stovėjimo aikštelės taisykles. Tuomet įvažiuojama į stovėjimo aikštelę.

14.2.5.3. Kai automobilio stovėjimo trukmė atitinka sąlygą $\Delta_{NL} < t_s < \Delta_{NL} + 0,9\Delta_{NPL1}$, privažiuojama prie išvažiavimo užtvaro. Sistemai automatiškai atpažinus automobilio valstybinį numerį, turi atsidaryti išvažiavimo užtvaras. Jei valstybinio numerio atpažinimą inicijuoja vartotojas (telefono skambučiu, trumpąja žinute, programėle ar kitu būdu), tai atliekama pagal stovėjimo aikštelės sistemos taisykles. Tuomet išvažiuojama iš stovėjimo aikštelės. Jei $\Delta_{NPL1} = 0$, tuomet prie užtvaro privažiuojama, kai automobilio stovėjimo trukmė atitinka sąlygą $\Delta_{NL} - \Delta_{NPL2} < t_s \leq \Delta_{NL}$.

14.2.6. Parkavimo sistemų su valstybinių numerių atpažinimo funkcija, mokamo stovėjimo funkcinis išbandymas:

14.2.6.1. Išbandymas atliekamas su atsitiktinai pasirinkta įvažiavimo ir išvažiavimo užtvarų pora.

14.2.6.2. Automobiliu privažiuojama prie įvažiavimo užtvaro. Sistemai automatiškai atpažinus automobilio valstybinį numerį, turi atsidaryti įvažiavimo užtvaras. Jei valstybinio numerio atpažinimą inicijuoja vartotojas (telefono skambučiu, trumpąja žinute, programėle ar kitu būdu), tai atliekama pagal stovėjimo aikštelės taisykles. Tuomet įvažiuojama į stovėjimo aikštelę.

14.2.6.3. Kai automobilio stovėjimo trukmė atitinka nustatytą sąlygą $\Delta_1 < t_s < \Delta_1 + 0,9\Delta_{NPL2}$, atliekamas apmokėjimas už automobilio stovėjimą parkavimo sistemos kasoje. Parkavimo sistemos kasa turi išduoti kvitą, jei jo išdavimas numatytas. Kvite atspausdinta informacija turi būti ryški ir be spausdinimo defektų. Kvite pateikta informacija turi vienareikšmiškai atspindėti stovėjimo trukmę ir mokestį už ją. Jei fizinio kvito išdavimas po apmokėjimo nėra numatytas, apmokėjimas gali būti atliekamas ir virtualiomis mokėjimo priemonėmis – trumpąja žinute, programėle ar kitu būdu. Mokėjimo suma turi atitikti pirmojo laiko intervalo tarifui.

14.2.6.4. Praėjus laiko intervalui Δ_{PL} po apmokėjimo, automobiliu privažiuojama prie išvažiavimo užtvaro. Sistemai automatiškai atpažinus automobilio valstybinį numerį, turi atsidaryti išvažiavimo užtvaras. Jei valstybinio numerio atpažinimą inicijuoja vartotojas (telefono skambučiu, trumpąja žinute, programėle ar kt.), tai atliekama pagal stovėjimo aikštelės naudojimo taisykles. Tuomet išvažiuojama iš stovėjimo aikštelės.

14.3. Jei kuri nors iš 14.1–14.2 papunkčiuose nurodytų taikytinų sąlygų netenkinama, parkavimo sistema pripažįstama neatitinkančia metodikos reikalavimų.

15. Absoliutaus laiko paklaidos įvertinimas.

15.1. Patikros metu parkavimo sistemos automatinė laikrodžio sinchronizavimo funkcija turi būti išjungta, jei toks funkcionalumas numatytas parkavimo sistemos gamintojo techninėje dokumentacijoje ir parkavimo sistema gali veikti be laikrodžio sinchronizavimo.

15.2. Absoliutaus laiko paklaidos kontrolinis laiko intervalas turi būti ne trumpesnis nei 168 valandos.

15.3. Skaitmeniniu fotoaparatu užfiksuojamas vaizdo įrašas, kuriame matyti etaloninio laikmačio T_E ir parkavimo sistemos naudotojui skirtame ekrane atvaizduoto laikrodžio T_S rodmenys. Vaizdo įrašas atliekamas, kuomet keičiasi minučių rodmuo naudotojui skirtame parkavimo sistemos ekrane. Jeigu parkavimo sistema neturi naudotojui skirto ekrano arba absoliutus laikas jame nėra indikuojamas, kompiuteriu prisijungiama prie parkavimo sistemos valdymo programinės įrangos (prieigą prie sistemos suteikia užsakovas).

15.4. Pagal padarytą vaizdo įrašą etaloninio laikmačio T_E ir parkavimo sistemos naudotojui skirtame ekrane atvaizduoto laikrodžio T_S rodmenys įrašomi patikros protokole.

15.5. Kontrolinio laiko intervalo pabaigoje, ne mažiau kaip po septynių parų (≥ 168 val.), pagal 13 punktą atliekama regimoji kontrolė. Jei tenkinamos visos regimosios kontrolės sąlygos,

skaitmeniniu fotoaparatu užfiksuojamas vaizdo įrašas, kuriame matyti etaloninio laikmačio t_E ir parkavimo sistemos naudotojui skirtame ekrane atvaizduoto laikrodžio t_S rodmenys. Vaizdo įrašas atliekamas, kai naudotojui skirtame ekrane pasikeičia minučių rodmuo. Jei parkavimo sistema neturi naudotojui skirtą ekrano arba jame nėra indikuojamas absoliutus laikas, tuomet kompiuteriu prisijungiama prie parkavimo sistemos valdymo programinės įrangos (prieigą prie sistemos suteikia užsakovas).

15.6. Etaloninio laikmačio t_E ir parkavimo sistemos naudotojui skirtame ekrane atvaizduoto laikrodžio t_S rodmenys, pagal padarytą vaizdo įrašą, įrašomi patikros protokole. Laikrodžio paklaida atitinka nustatytus reikalavimus, jei tenkinama metodikos sąlyga:

$$|(t_S - T_S) - (t_E - T_E)| \leq 20 \text{ s.}$$

15.7. Jei 15.6 papunkčio sąlyga netenkinama, parkavimo sistema pripažįstama neatitinkančia metodikos reikalavimų.

IX SKYRIUS PATIKROS REZULTATŲ ĮFORMINIMAS

16. Atlikus patikrą įforminami šie dokumentai:

16.1. patikros protokolas, kuriame turi būti pateikta ši informacija:

16.1.1. patikros atlikimo data ir protokolo įforminimo data;

16.1.2. paskirtosios įstaigos, atlikusios patikrą pavadinimas ir adresas;

16.1.3. užsakovo pavadinimas, adresas arba įmonės kodas;

16.1.4. parkavimo sistemos tipas (serijos Nr.);

16.1.5. komplektacija, jei taikoma;

16.1.6. aplinkos sąlygų duomenys (aplinkos temperatūra);

16.1.7. informacija apie naudotą etaloninę įrangą;

16.1.8. atliktų patikros veiksmų duomenys ir rezultatai;

16.1.9. išvada apie parkavimo sistemos atitiktį šios metodikos reikalavimams;

16.1.10. asmens, atlikusio patikrą, vardas, pavardė ir parašas (parašas nebūtinai, kai skaitmeniniu formatu užfiksuota informacija leidžia identifikuoti patikrą atlikusį asmenį);

16.2. patikros sertifikatas (esant teigiamiems patikros rezultatams), kuriame įrašomi parkavimo sistemos terminalo(-ų) ir/arba automatinės kasos(-ų) identifikavimo numeriai.

16.3. pažyma apie neatitiktį, nurodant neatitikties pobūdį, jei parkavimo sistema neatitinka metodikoje nurodytų reikalavimų (paskutinės patikros žymuo panaikinamas).

17. Esant teigiamiems patikros rezultatams, parkavimo sistemos terminalas(-ai) ir/arba automatinė(-ės) kasa(-os) plombuojami, jeigu numatyta sistemos tipo patvirtinimo sertifikate, atliekant 6.2 papunkčio veiksmus ir pažymimi patikros žymeniu (lipduku) taip, kad jis netrukdytų parkavimo sistemos funkcionalumui. Patikros žymenys turi būti apsaugoti nuo lietaus ir saulės.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos metrologijos inspekcija 193295631, A. Goštauto g. 9, 01108 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL BENDROSIOS PATIKROS METODIKOS BPM 111950581-162:2025 „AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO LAIKO APMOKESTINIMO SISTEMOS“ PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-09-22 Nr. 11V-112-(1.2 E)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Vaidas Gričius, Viršininkas
Sertifikatas išduotas	VAIDAS GRICIUS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-09-22 10:04:23 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-09-22 10:04:39 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-02-22 18:24:39 – 2027-02-21 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	1
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	Benas Gabrielis Urbonavičius 38905261655, Studentų g. 50-449, 51368, Kaunas
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	BPM 111950581-162:2025
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	2025-09-19 Nr. PM-9-(6.34 E)
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.85.4
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-09-23 07:55:59)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-09-23 07:55:59 DBSIS